

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.122/2012/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Kardos Norbert ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Dr. Dombi Sándor ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2011. július 13. napján kelt, 23.G.../2011/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett - 11. sorszám alatt kiegészített - fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 444 500 (Négyszáznegyvennégyezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget, az államnak - külön felhívásra az ott közölt módon és időben - 900 000 (Kilencszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A fizetési meghagyással indult perben a felperes a végleges keresetében 21 121 552 Ft tőkeösszegű kölcsöntartozás, annak a 2008. április 19. napjától a kifizetés napjáig járó évi 6 %-os kamata és költségei megfizetésére kérte kötelezni az alperest arra hivatkozva, hogy a közöttük 2003. április 28-án létrejött - 2005. november 9-én módosított -, a felperes részéről 2008. december 1-jén felmondott kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségét többszöri felszólítás ellenére sem teljesítette.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, a keresetben érvényesített tartozást nem ismerte el.

Arra hivatkozott, hogy a kölcsöntartozását folyamatosan törlesztette, azonban a befizetett részletek elszámolásáról kimutatást többszöri kérése ellenére a felperestől nem kapott, ezért számára az elszámolás egy idő után követhetetlenné vált.

Kérte, hogy a bíróság kötelezze a felperest a perrel érintett kölcsönszerződés teljes elszámolásának „nyomon követhető módon” történő előterjesztésére.

Bejelentette, „amennyiben egyes befizetéseket a felperes nem a perrel érintett kölcsönszerződés tekintetében számolt el, úgy az alperes beszámítással él az általa ténylegesen megfizetett, de el nem számolt összegek erejéig”.

A felperes a keresete jogalapjának és összepszerúségének bizonyítására a per során a felek között - az eljárás szünetelése alatt - 2009. július 6-án létrejött írásbeli megállapodást csatolt, melyben az alperes a keresettel érvényesített tartozását elismerte.

Az elsőfokú bíróság - a per többszöri szünetelését és félbeszakadását követően meghozott - fellebbezett ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 21 121 552 Ft-ot, abból 18 362 078 Ft után 2008. december 2. napjától a kifizetés napjáig számított évi 6 % kamatát, valamint 250 000 Ft ÁFÁ-t is magában foglaló 2 150 000 Ft perköltséget.

Az ítéletének indoklásában tényként állapította meg, hogy a 2003. április 28-án kötött, és a felperesnél ... szerződés számon nyilvántartott kölcsönszerződés alapján a felperes 40 000 000 Ft összegű tőkepótló, forgóeszköz finanszírozású célú kölcsönt nyújtott az alperesnek azzal, hogy az alperes a kölcsön összegét havi 2 000 000 Ft-os törlesztő részletekben legkésőbb 2008. december 31. napjáig köteles visszafizetni.

A felperes 2008. november 13-án keltezett, az alpereshez intézett levelében a kölcsönszerződést felmondta arra hivatkozással, hogy az abban meghatározott fizetési kötelezettségét az alperes nem teljesítette.

A felek 2009. július 6-án megállapodást kötöttek, amelyben rögzítették, hogy az adósnak (alperesnek) a ... számú kölcsönszerződés alapján 18 362 078 Ft tőke, ennek 2008. december 2. napjától a kifizetés napjáig számított évi 6 % mértékű késedelmi kamata, továbbá 2 759 474 Ft összegű ügyleti kamata, és 900 000 Ft összegű költség tartozása áll fenn a hitelező felé.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy a felperes okirattal igazolta az állított kölcsönszerződés létrejöttét, és csatolta a felek között 2009. július 6-án létrejött szerződést is, amely tartalmazza az alperes tartozás-elismerésnek minősülő nyilatkozatát.

A Ptk. 242. § (1) bekezdésében írt rendelkezésre utalva kiemelte: marasztaló rendelkezését nem a tartozás elismerésére, hanem a tartozás eredeti jogcímére (kölcsön) alapította, amit a felperes a kölcsönszerződést rögzítő okirat becsatolásával bizonyított. A kölcsönszerződés ugyanis az alperes tartozásának a jogcímét, a kölcsön visszafizetési kötelezettségét tartalmazó tartozás-elismerésnek is minősülő szerződés pedig az alperes teljesítési kötelezettségének jogcímét és összepszerúségét egyaránt meghatározza.

Az alperes szakértő bevonása iránti bizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság az ítélet indoklása szerint azért nem találta teljesíthetőnek, mert az egyrészt elkészt - miután a megyei bíróság többször, határidő tűzésével és a jogkövetkezmény megjelölésével felhívta alperest a bizonyítási indítványának előterjesztésére, azonban azzal az alperes indokolatlanul késedelmeskedett -, másrészt mert szükségtelen volt, mivel a tartozás-

elismeréssel szemben az esetleges szakértői vélemény teljesítési kötelezettséget befolyásoló bizonyítékot nem tartalmazhat.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel. Módosított fellebbezési kérelmében elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését, és - tartalma szerint - az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra, és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az ítélet megváltoztatását, és a felperes keresetének teljes elutasítását kérte.

Sérelmezte, hogy bár az eljárás során mindvégig vitatta a közvetlen és közvetett alperesi teljesítések felperes általi elszámolásának a helyességét - ezáltal a tartozását és annak összecszerűségét -, és többször indítványozta, hogy a bíróság kötelezze a felperest a per tárgyát képező ügyletek (jogszály szerinti) pénzügyi elszámolásáról kimutatások becsatolására, az elsőfokú bíróság a Pp. 190. § (2) bekezdése ellenére ezt a kérelmét nem teljesítette.

Ezzel összefüggésben sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványának nem adott helyt.

Nem vitatta, hogy a 2009. július 6. napján kelt megállapodás tartozás-elismerés volt. Ugyanakkor arra hivatkozott, hogy a Ptk. 242. §-a értelmében a tartozás-elismeréssel szemben is helye van bizonyításnak.

Álláspontja szerint a szakértői bizonyításra irányuló indítványát az elsőfokú bíróság tévesen utasította el elkéssettség miatt, mivel a szakértőt a bíróság a tárgyaláson rendeli ki, ehhez képest az erre irányuló bírósági felhívástól a következő tárgyalás megtartásáig a bíróság felhívásának teljesítésével az alperes nem eshetett késedelembe.

Azt, hogy az indítványát csak késedelmesen tudta előterjeszteni a felperes okozta azzal, hogy folyamatos kérése ellenére nem csatolta azokat az elszámolásokat, amelyek a szakértői vizsgálat tárgyát képezhatték volna. Emiatt nem lehet a bizonyítási indítvány későbbi előterjesztését a részéről rosszhiszemű perelhúzásnak tekinteni, mert ha a felperes jóhiszeműen járt volna el, úgy az elszámolások becsatolásával (amire egy év állt a rendelkezésére) elősegíthette volna a szakértői bizonyítás korábbi indítványozását.

Az alperes ellentmondásnak tartotta az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában azt, hogy az abban kifejtettek tartalma szerint a tartozás-elismeréstől függetlenül is marasztalta volna az alperest (így a tartozás-elismerésnek nem volt érdemi jelentősége), ugyanakkor a szakértő kirendelését éppen a tartozás elismerésére tekintettel tartotta szükségtelennek.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, és az alperes másodfokú perköltségében marasztalását kérte.

Előadása szerint a felperes a 2010. október 18-ai beadványához mellékelte az alperes által igényelt elszámolást, amelyre tekintettel érthetetlenek és megalapozatlanok az ezzel kapcsolatos, a felperes és az elsőfokú bíróság mulasztására utaló fellebbezési hivatkozások. Hangsúlyozta, a kimutatást az elsőfokú bíróság megküldte az alperes részére, majd a 2010. október 27-ei tárgyaláson 15 napos teljesítési határidővel felhívta az ellenkérelmének és a bizonyítási indítványainak megtételére. Az alperes ennek ellenére a végzésben rögzített határidőhöz képest 8 hónap késéssel, csak az utolsó tárgyaláson nyújtotta be a bizonyítási indítványát a szakértő kirendelésére vonatkozóan, amit ezáltal az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül utasított el elkéssettség okán.

A felek felhívásra nem kérték tárgyalás tartását, ezért az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdésének f.) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása érdekében a tényállás megállapításához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, az így rendelkezésre álló peradatok alapján megállapított tényállásból levont jogi következtetésével és érdemi döntésével az ítélet tábla egyetért.

Az alperes érveléseivel szemben az általa a fellebbezésben felhozottakkal az elsőfokú bíróság az eljárás szabályait nem sértette meg.

A Pp. 163. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett rendel el bizonyítást, e tények körét viszont nem a felek bizonyítási indítványai, hanem a per érdemi elbírálására irányadó anyagi jogi, kivételesen pedig eljárásjogi szabályok határozzák meg.

A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.

A Pp. 141. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni.

A Pp. 141. §-ának (6) bekezdése szerint, ha a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével - a (2) bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére - alapos ok nélkül késlekedik, és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadásának, előterjesztésének bevétele nélkül határoz, kivéve, ha annak bevétele a per befejezését nem késlelteti.

Az ítélet tábla a felterjesztett iratokból megállapította, hogy a Gpk.../2008/1. számú fizetési meghagyás elleni ellentmondásában az alperes akként nyilatkozott, hogy a fizetési meghagyásban írt tartozása azért nem áll fent, mert a tőkekövetelésként megjelölt összeg nem felel meg a kötelezett valódi tőketartozásának, mert az az ügyleti kamat összegét is tartalmazza. Ezt követően a fizetési meghagyást kibocsátó bíróság a 2009. április 20-án átvett Gpk.../2008/6. számú végzésében felhívta az alperest annak határidőn belül történő megjelölésére, hogy a jogosult fizetési meghagyásban foglalt követelését milyen összegben ismeri el, illetőleg azt milyen összegben vitatja.

A felperes a keresetlevelét - amelyben már 18 362 078 Ft tőke és kamata, valamint 2 759 474 Ft összegű ügyleti kamat és kamata megfizetésére kérte az alperest kötelezni - az alperes 2009. június 15-én átvette, de a felhívás szerinti nyilatkozattételi (tényállítási) kötelezettségének ezt követően sem tett eleget.

Az elsőfokú bíróság ezt követően, a 2011. április 12-én kelt 23.G.../2011/2. sorszámú végzésében - amelyet alperes a jogi képviselője által tértivevényen 2011. május 6-án átvett -, majd a G.../2011/4. számú végzésében újabb felhívást intézett az alpereshez arra, hogy a végzés kézbesítésétől számított 5 napon belül részletes előkészítő iratot terjesszen elő, amelyben nyilatkozzon, hogy a felperes kereseti kérelmét mennyiben vitatja. A bíróság felhívásai - a Pp. 141. §-a (6) bekezdésének megfelelően - figyelmeztetést tartalmaznak arra is, hogy amennyiben a határidőben nyilatkozatot nem tesz, a bíróság a nyilatkozatának bevétele nélkül tart tárgyalást, és a rendelkezésre álló adatok alapján dönt, mely során úgy tekinti, hogy az alperes a felperes kereseti kérelmét nem vitatja.

A felhívásban a nyilatkozattételre engedélyezett határidő 2011. május 11-én lejárt, az alperes azonban sem eddig, sem ezt követő ésszerű időn belül nem tett a felhívásnak megfelelő nyilatkozatot, hanem ehelyett a 2011. július 13-ára kitűzött tárgyalás napján nyújtotta be a felperes követelésére vonatkozó,összepszerúségi megjelölést is tartalmazó 6. sorszámú nyilatkozatát, annak ellenére, hogy a tárgyalás kitűzött időpontjáról már az arra szóló idézés kézhezvételekor, 2011. június 28-án értesült.

Az alperes tehát az elsőfokú bíróság felhívásai ellenére nem terjesztett elő a Pp-nek megfelelő védekezést, tényállítást abban a vonatkozásban, hogy a felperes keresetét milyen alapon, és milyen összegben vitatja.

A fizetési meghagyás elleni ellentmondása és az eljárás során tett nyilatkozatai pedig együttesen sem voltak alkalmasak annak megállapítására, hogy a felperes konkrét tényelőadását mind a jogalap, mind az összepszerűség vonatkozásában mennyiben vitatja. A felperes állításainak kétségessé tételéhez ugyanis nem elegendő a követelés általában való vitatása, alperesnek az elsőfokú bíróság felhívásában is megjelölt tényállításokat, nyilatkozatokat, és bizonyítékokat is elő kellett (volna) adnia. Ezen eljárásjogi kötelezettségének az alperes a Pp. 141. § (2) bekezdésében meghatározott a per állása szerinti gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben nem tett eleget.

A releváns alperesi nyilatkozatnak - a fentiek szerinti - nem a Pp. 141. § (2) bekezdésének megfelelő módon és időben való előterjesztése miatt az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok (a Pp. 3. §-ának (4) bekezdése, és a Pp. 141. §-ának (6) bekezdése) helyes alkalmazásával döntött az alperes által felajánlott szakértői bizonyítás mellőzése mellett.

A Pp. 3. § (4) bekezdése értelmében a bíróság a bizonyítási indítványhoz, illetve a bizonyítást elrendelő határozatához nincs kötve. A bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését, vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását (kiegészítését, megismétlés), ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen.

Köteles mellőzni a bíróság a bizonyítás elrendelését, ha a bizonyítási indítványt a fél neki felróható okból elkéssetten, vagy egyébként a jóhiszemű pervittel össze nem egyeztethető módon terjeszti elő, kivéve, ha a törvény eltérően rendelkezik. Ilyen kivétel hiányában e törvényi rendelkezés, valamint a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdése alapján az alperes mulasztásának jogkövetkezményeként a csak 2011. július 13-ára kitűzött tárgyalás napján előterjesztett szakértői bizonyítás elrendelését az elsőfokú bíróság mellőzni volt köteles, figyelemmel arra, hogy az alperest előzetesen tájékoztatta a szükséges nyilatkozata elmulasztásának következményeként arról is, hogy a felperes előadását nem vitatottnak fogja tekinteni, továbbá arra is, hogy a Pp. 164. §-ának (2) bekezdése értelmében a bíróság hivatalból bizonyítást - az itt fel nem merült törvényi kivételektől eltekintve - nem folytathat.

Megjegyzi az ítéletábla, hogy a Pp. 141. §-a (6) bekezdésének a törvénybe iktatásával az arról rendelkező "A Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény módosításáról" szóló 1995. évi LX. törvény 15. §-ához fűzött miniszteri indokolásból megállapíthatóan, a törvényalkotó célja az eljárási fegyelem növelése, nevezetesen az volt, hogy a súlyos szankció kilátásba helyezésével is igyekezzon kizárni a hanyag felperesi magatartást, illetve az alperesi perelhúzás lehetőségét.

Miután az alperesnek a szakértő bevonására irányuló bizonyítási indítványa a felperesi követelés egészbeni, vagy részbeni vitatására vonatkozó konkrét nyilatkozata hiányában nem volt teljesíthető, az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor az alperes konkrét tényelőadásának hiányában a felperes által csatolt - annak tényét és tartalmát illetően

által sem vitatott - alperesi tartozáselismerő nyilatkozatot úgy értékelte, ahogy az a felperes alperessel szembeni módosított keresetét mind jogalapjában, mind összecszerűségében megalapozza.

A leírtak alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezése eredménytelensége folytán az alperes a másodfokú eljárásban is peresztes lett, ezért az ügyvédi munkadíjból eredően keletkezett saját másodfokú perkoltségét maga köteles viselni, a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján pedig köteles megfizetni a felperesnek az ügyvédi munkadíjból keletkezett másodfokú perkoltségét, amelynek összegét az ítéltábla - a 21 121 052 Ft fellebbezési érték alapulvételével - „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.), b.) pontja, (5) bekezdése, és a 4/A. §-ának (1) bekezdése szerint, de a kifejtett ügyvédi tevékenység alapján a (6) bekezdés alkalmazásával mérsékelt összegben (27 %-os ÁFÁ-t is tartalmazó) 444 500 Ft-ban állapította meg figyelembe véve azt is, hogy a másodfokú eljárásban tárgyalás tartására nem került sor.

Az illetékfeljegyzési jogban részesült alperesnek a helyette az állam által előlegezett, és „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdésének a fellebbezés benyújtásának időpontjában még hatályban volt rendelkezése szerinti mértékű a fellebbezési pertárgyérték 6 %-ának megfelelő összegű eljárási illeték megfizetésére kötelezése a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel, a rendelet a 15. §-ának (1) és (3) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2012. december hó 14. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó